

**Univerzitet Crne Gore
Biotehnički fakultet
Podgorica**

Mihaila Lalića 1, 81000 Podgorica

Broj:	
Podgorica:	2.6. 2025.

**UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE
VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE**

Predmet: Izvještaj - Posebni nadzor Candidatus Phytoplasma vitis (Flavescence dorée) i monitoring vektora *Scaphoideus titanus*

U periodu od 23.5. – 27.5. 2025. izvršen je prvi obilazak vinograda i pregled naličja lišća vinove loze na prisustvo larvi cikade vinove loze *Scaphoideus titanus* (Slika 1).

a

b

d

c

e

f

h

g

i

j

Slika 1: a-h - lokaliteti/vinogradi u kojima je izvršen pregled na prisustvo larvi *S. titanus*; i, j – pregled naličja lišća vinove loze

2

Lokaliteti u kojima su izvršeni pregledi predstavljeni su u Tabeli 1.

Datum pregleda vinograda	Lokalitet	GPS koordinate
23.5.2025.	Crmnica – Godinje	N 42°13'27,61" E 19°6'47,16 "
23.5. 2025.	Zeta – Šušunja	N 42°19'27,60" E 19°13'20,31"
23.5. 2025.	Rijeka Crnojevića – Rvaši	N 42°26'18,22" E 19°5'28,29"
23.5.2025.	Zeta – Mataguži	N 42°21'44,15" E 19°18'39,66"
23.5. 2025.	Podgorica – Lješkopolje	N 42°26'53,85"

Biotehnički fakultet - Podgorica

		E 19°12'32,62"
27.5. 2025.	Nudo	N 42°43'44" E 18°21'13"
27.5. 2025.	Danilovgrad-Jelenak	N 42°31'26" E 19°10'48"

Pregledom naličja lišća vinove loze utvrđen je početak piljenja larvi u lokalitetima Godinje, Lješkopolje, Šušunja i Nudo (Slika 2, 3). U ostalim lokalitetima prilikom ovog pregleda nisu nađene larve.

a

b

Slika 2 a, b: Uhvaćene larve na naličju lista radi dodatne potvrde identiteta u laboratoriji

a

b

c

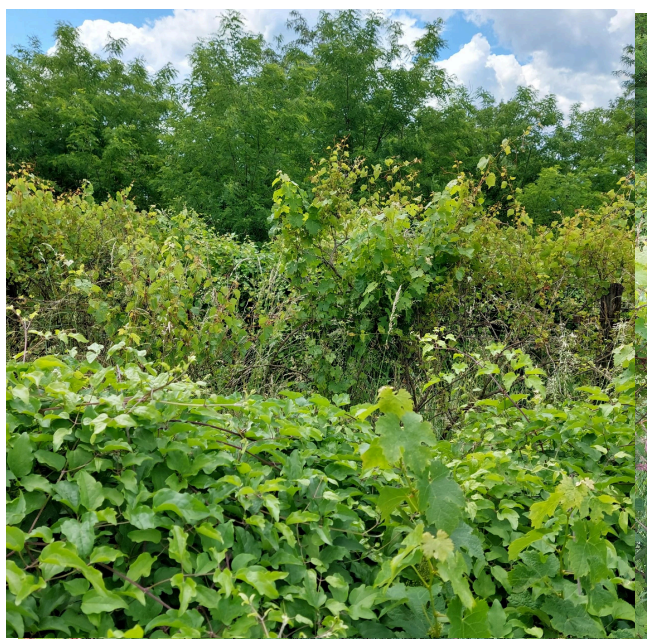
d

Slika 3 a-d: Larva *S. titanus* sa karakteristične dvije crne tačke u vrhu abdomena (snimak pod

S obzirom da je potvrđen početak piljenja larvi *S. titanus* u lokalitetima Godinje, Lješkopolje, Šušunja i Nudo, u vezi sa tim je i preporuka proizvođačima i držaocima vinove loze **o obaveznom hemijskom tretiranju, u skladu sa preporukom u Naredbi o hitnim fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja/širenja zlatne žutice vinove loze** (dva tretiranja tokom juna mjeseca - prvo u narednih desetak dana i drugo nakon 10 dana). Preparati koji se mogu koristiti su na bazi flupiradifurona, cipetmetrina, buprofezina, buprofezin+fenpiroksimata, gama-cihalotrina ili lambda-cihalotrina, deltametrina, esfenvalerata. Zbog visokih temperatura koje se već očekuju u narednom periodu hemijski tretmani se preporučuju u večernjim časovima.

NAPOMENA: *Scaphoideus titanus* je odomaćena vrsta u većini naših vinogradarskih regiona. S obzirom da je ova cikada najznačajniji vektor fitoplazme *Ca. Phytoplasma vitis* izazivača oboljenja zlatastog žutila vinove loze (FD), i dodatno pričinjenici da su nakon prvog nalaza jedne fitoplazmatične biljke vinove loze u Godinju 2021. godine, tokom 2023. nađene još dvije biljke u Gluhom dolu i 2024. godine jedna biljka u Matagužima neophodno je da u lokalitetima u kojima je konstatovano prisustvo larvi, ali i u ostalim vinogradarskim područjima proizvođači samostalno (nezavisno od zvaničnih pregleda koji se vrše po ovom programu) redovno pregledaju naličje lišća vinove loze tj. da prate u svojim vinogradima eventualnu pojavu/prisustvo larvi tokom juna mjeseca, a naročito u narednih 10-15 dana, da bi se pravovremenim hemijskim tretiranjima uticalo na smanjenje uspješnosti pojave odraslih jedinki. U slučaju bilo kakve nedoumice u vezi sa ovim, vinogradari treba da se obrate Fitosanitarnoj inspekciji, Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Savjetodavnoj službi u biljnoj proizvodnji.

Naročito napominjemo da su napušteni i zapušteni vinogradi (gajena i divlja loza često u zajednici za pavitinom *Clematis vitalba*) koji se uopšte ne nalaze u sistemu zaštite vinove loze ili je to sporadično, neredovno i neadekvatno (slika 4), a koji se često mogu naći u okolini vinograda, sigurna mjesta održavanja i umnožavanja populacije *S. titanus*, ali i potencijalni/stalni rezervoari *Candidatus Phytoplasma vitis*, izazivača bolesti Flavescence doree (FD). Ovo, između ostalog, utiče da je u vinogradima u kojima se vrši redovna zaštita i primjenjuju preporučene mjere broj imaga nekada veći od željenog/očekivanog.

a

b

c

Slika 4 a-c. Napušteni vinograd

Napominjemo i to da sve instance koje mimo entomološke laboratorije Biotehničkog fakulteta budu uključene u monitoring *S. titanus* u 2025. godini odaberu za monitoring podričja/lokalitete/vinograde koji nisu obuhvaćeni ovim pregledima.

S poštovanjem,

Odgovorna za sprovođenje programa

Dekan

Prof. dr Sanja Radonjić

Prof. dr Božidarka Marković

Dostavljeno:

- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
- Arhiva